

ajakirju eriaegadelt («Talu», Ühistegevuseleht, »Odamees«, Tartu ülikooli *Acta et Comm.* eestikeelsed artiklid j. m.), erasi-kuile, asutistele, kirjastustele (A. Busch, »Teadus«, Tallinna Eesti Kirjastuse Ühisus, »Kool«, »Agronoomia«, »Rahvaülikool«, »Odamees«, »Varrak«, »Noor-Eesti«, E. Kirjand. Selts, »Loodus« j. t.) tehtud raamatukorrekture, eriti rohkesti ka kooliramatute alalt Vene ja Eesti aegu. Ka on V. mitu üksikteost trükki toimetanud (näit. P. Hellat'i »Terviseõpetuse« II tr. 1913, J. Böttner'i »Aiatöö õperaamat« 1913), esinenud koguteoste kaastimetajana («Voog« I, a 1913, »Eesti«, senini 3 köidet) ja raamatute tõlkijana. — Joh. Aaviku (vt.) poolt juhitud keeleuundamisliikumise äärmistesse nõuetesse on V. suhtunud eitavalt. Oma keeleõpetuslikke seisukohti (m. s. deklinatsiooni ja konjugatsiooni laialdast tunnustust leidnud jaotust) on V. peamiselt avaldanud ülikooli loenguis ja avalikes ettekandeis, harvemini ka artiklis («Eesti kirjakeele edasiarendamise-tee», Voog I, 1913, lk 99—120 ja »Eesti keele praegune arenemisejärg«, E. Kirj. 1914, lk. 169—76). — V. publikatsioonidest muudel aladel nimetatagu »Eesti keele õpekavad hariduseministeeriumi all seisvate koolide jaoks Riia õpekonnas ja Eesti keele kooliõpetajate eksamikavad, I pool« (E. Kirj. 1916, lisa) ja »Kalevipoja parandamiseastmed« (E. Kirj. 1918—19, lk. 39—50, 171—76, 192—205, 245—56).

Isikl. saadud andmed; E. Kirj. 1909, protokollid, lk. 42 jj., 1914, lk. 137—46; Post. 1923, nr. 167; Loodus 1923, lk. 435 j. (G. Vilberg); E. Kirj. 1928, lk. 369—73 (K. Mihkla); Eestimaa Rahvahariduse Seltsi aruanded 1906—13. A. S-te: T.

WESTEL, Georg, politika- ja tulundustegelane, sünd. 30. X 1882 Tartumaal Koogi mõisas mõisarentniku pojana, õppis aa. 1900—05 Riia polütehnikumis, lõpetades a. 1905 selle kaubandusosakonna kandidaadi astmega, toimis aa. 1906—08 Tallinnas õpetajana G. Narusbek'i kaubanduskoolis ning lektorina kohalikel kaubanduslikel õhtukursusil ja asus talvel 1909 Tall. Vastast. Krediitühisuse (praegu — 1929 — A/S. Tall. Krediitpank) ärijuhataja abi kohale. Selle kõrval võttis W. osa seltskondlikust tegevusest, olles Tallinna Eesti Kirjastuse Ühisuse asutajaid (1908) ja esimese juhatuse liige, Tall. Laenu- ja Hoiu-Ühisuse (praegu A/S. Eesti Laenu Pank) nõukogu esimees, Tall. Eesti Lastekasvatuse Seltsi ja »Estoonia« eestseisuse liige. Teatrimaja »Estonia« osaühingu asutamisest alates võttis W. selle juhatusliikmena tegelikult osa teatrihoone ehitamisest. Veebr. 1912 siirdus W. Tartu,

kus toimis kuni maailma-sõja puhkemiseni a. 1914 metsatööstuse ettevõtte Ed. Kuusik & Co. kaubandusliku direktorina, olles ühtlasi Tartu Majanduse Ühisuse juhatusliige ja võttes osa »Vanemuise« tegevusest. Juulis 1914 mobiliseeriti ta reserv-lipnikuna raskesse kahurväkke ja võttis osa maailma-sõjast Vene põhjarindel, tõustes viimati patareiulemaks. Peale enamist riigipööret nov. 1917 lahkus W. rindelt, olles delegeeritud Tallinna Eesti sõjaväe ülemkomiteesse. Saksa okupatsiooni ajal oli ta Tartus ajalehe »Maaliidu« toimetajaks ja viibis vastollu sattumise pärast Saksa võimudega nov. 1918 lühikest aega vangis. Revolutsiooni puhkemisel Saksas vangist vabanenud, astus W. nov. lõpul 1918 Eesti kaitseväge ja võttis jaan. 1919 kuni Vabadussõja lõpuni II raske kahurväe divisjoni ülemana osa võitlusist Narva rindel. Märtsis 1920 vabanes ta sõjaväest, määrati varssi peale seda Eesti Panga direktoriks ja sai jaan. 1921 K. Pätsi (vt.) moodustatud valitsuses rahaministriks, mis kohal oli ka järgnevas J. Kuke (vt.) ja teiskordselt K. Pätsi kabinetis. Nov. 1922 kuni aug. 1923 oli W. ühtlasi kaubandus-tööstusminister. A. 1922 juhatas ta Eesti delegatsiooni Genua konverentsil. Ühes K. Pätsi kabinetiga lahkus ta märtsis 1924 ametist. S a. juulis sai ta Tallinna Krediitpanga direktoriks ja on toiminud ühtlasi sept. 1925 alates Tallinna pankade nõukogu esimehena ning jaan. 1928 alates Eesti Panga nõukogu liikmena. — W.-i tegevus langeb rahaministrina ajajärku, mil Rahaministeeriumil tuli riigitulunduse korraldamist põhjalikumalt ning detailsemalt käsitleda kui riigi rajamise aastail. Aa. 1921—23 on W.-i juhtimisel koostatud esimesed korrapärased riigi eelarved ning suur arv seadusi ja määrusi (riigiasutiste koosseisud ja palkade seadus, rida seadusi kinnisvara-, äri-, tulu-, aktsiisi- ja tollimaksude alal, krediidi ja valuuta alal jne.). — A. 1923 tekkis Eestis tulunduslik kriis, kusjuures rahaminister W.-i isik ja tema järelevalvele kuuluv Eesti Pank said toleaeagsete heitluste keskuseks. 1923. a. kaubandusbilansis kujunes sisseveo ülekaaluna puudujääk 3,6 miljardi marga suuruses. Võrdlemisi halva lõikuse tagajärjel suurenes vilja sissevedu; kaaluvad puudujäägi põhjused seisid aga kapitalimahutuse ja tarvitamise kasvamisest seotult 1921.—22. a. tõusuga tekkinud vaadete ja »Gründertum'iga«. Viimaseid võimaldas Eesti Panga ja ka riigi krediitpoliitika, mille üheks ülesandeks oli seatud tõsta ennemini peamiselt Vene turust sõltunud tööstusharusid. Mais 1923 peeti Eesti Pangas tarviliseks krediite piirata, kuid lootes eelolevale lõikusele ja kartes töötatöölise arvu